

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

[ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ](#)

Α. Στη γνήσια τραγωδία οι πύλες της κολάσεως είναι ορθάνοιχτες κι η καταδίκη αληθινή. Το τραγικό πρόσωπο δεν μπορεί ν' αποφύγει την ευθύνη. Ο ισχυρισμός ότι ο Οιδίποδας* θα 'πρεπε να συγχωρεθεί μόνο και μόνο επειδή αγνοούσε ή ότι η Φαίδρα δεν ήταν τίποτ' άλλο από βορά στο κληρονομικό χάος του αίματος, υποβιβάζει ως την ανοησία το βάρος και το νόημα της τραγικής πράξης [...] Και κάτι ακόμα περισσότερο: όπου λειτουργεί η τραγική αντίληψη της ζωής, δεν υπάρχει καταφυγή σε καθημερινά ή σωτήρια γιατροσόφια. [...] Η τραγωδία έπρεπε να μας μάθει πως στον πυρήνα αυτής καθαυτής της ανθρώπινης ύπαρξης υπάρχει μια αφορμή ή ένα παράδοξο. Μας λέει πως οι επιδιώξεις των ανθρώπων στρέφονται πολλές φορές ακούσια στις ανεξήγητες και καταστροφικές δυνάμεις που βρίσκονται «απ' έξω» κι ωστόσο πολύ κοντά. Το να ρωτήσει κανείς γιατί οι Θεοί έπρεπε να διαλέξουν τον Οιδίποδα για την αγωνία του ή γιατί ο Μάκβεθ έπρεπε στο δρόμο του να συναντήσει τις Μάγισσες, είναι σα να ζητάει λογική και δικαίωση από την άφωνη νύχτα».

Τζόρτζ Στάινερ, *Ο θάνατος της τραγωδίας*, μετ. Φώντας Κονδύλης, εκδ. Εγνατία, σελ. 105-106.

✓ Ποιες λέξεις ή φράσεις θα υπογραμμίζατε στον ορισμό της τραγικότητας από τον Τζόρτζ Στάινερ;

*Σημείωση της συντάκτριας:

Ο Οιδίποδας, χωρίς να το γνωρίζει, σκότωσε τον πατέρα του και παντρεύτηκε τη μητέρα του. Η Φαίδρα, όταν ο Ιππόλυτος, γιος του άντρα της Θησέα από τον πρώτο του γάμο, απέκρουσε τον έρωτά της, τον συκοφάντησε και έγινε αιτία για τον θάνατό του.

Ο Αλέξης Μινωτής (Οιδίπους). Εθνικό Θέατρο, *Οιδίπους επί Κολωνών*, 1975.

Φωτ.: Studio Delta

Β. Το τραγικό νόημα της ευθύνης προβάλλει, όταν η ανθρώπινη πράξη γίνεται αντικείμενο στοχασμού, συζήτησης, χωρίς όμως να έχει αποκτήσει ακόμη μιαν αρκετά αυτόνομη θέση, ώστε να είναι ολότελα αυτάρκης. Ο καθαυτός χώρος της τραγωδίας βρίσκεται σέ αυτή τη συνοριακή περιοχή, όπου οι ανθρώπινες πράξεις διαρθρώνονται με τις θεϊκές δυνάμεις και όπου φανερώνουν το πραγματικό τους νόημα -ένα νόημα που το αγνοούν ακόμη και αυτοί που πήραν την πρωτοβουλία και φέρνουν την ευθύνη γι' αυτές τις πράξεις- εισχωρώντας έτσι σε μια τάξη που ξεπερνά τον άνθρωπο και του ξεφεύγει.

Jean-Pierre Vernant – Pierre Vidal-Naquet, *Μύθος και Τραγωδία στην αρχαία Ελλάδα*, μετ. Στέλλα Γεωργούδη, εκδ. Ζαχαρόπουλος 1988, τ. Α', σελ. 21.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΠΕΤΣΑΚΟΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ